

BEOS-1883/26

Warszawa, 2 września 2026 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.229.11.2026

Data wpływu 03.09.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie oceny skutków regulacji poselskiego projektu ustawy
o zmianie ustawy o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej
(druk sejmowy nr 2884)**

Na podstawie art. 34 ust. 9a uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r.
– Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573)
sporządza się następującą opinię:

I. Problem, który zamierzają rozwiązać Wnioskodawcy

Zgodnie z uzasadnieniem projektu i deklarowanymi skutkami regulacji (DSR) proponowana ustawa służy rozwiązaniu problemu polegającego na braku możliwości posiadania sztandaru przez jednostki wojskowe Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej będące w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowych. Jak wskazują Wnioskodawcy, z powodu odległych terminów zakończenia procesu formowania jednostki wojskowe nie mogą wykorzystać sztandaru wojskowego w procesach kształtowania wartości patriotycznych wśród wcielanych do jednostek żołnierzy i propagowania tradycji wojskowych wśród lokalnej społeczności.

II. Rozwiązanie rekomendowane przez Wnioskodawców

Projekt przewiduje zmianę art. 9 ustawy z dnia 19 lutego 1993 r. o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej¹ (dalej: u.z.) (art. 1 projektu).

Nowelizacja zakłada, że prawo do posiadania sztandaru będzie przysługiwało jednostkom wojskowym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczonym do prowadzenia walki zbrojnej lub zabezpieczenia bojowego działań oraz szkołom wojskowym. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym prawo posiadania sztandaru przysługuje jednostkom liniowym wszystkich rodzajów sił zbrojnych oraz szkołom wojskowym. W rozumieniu zmienianej ustawy jednostką liniową jest

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 816.

samodzielna jednostka organizacyjna zdolna do prowadzenia walki zbrojnej lub zabezpieczenia bojowego działań.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

III. Inne rozwiązania rozważane przez Wnioskodawców

Wnioskodawcy nie rozważali alternatywnych rozwiązań.

IV. Rozwiązania przyjmowane w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE

Przeanalizowano akty prawne regulujące w wybranych państwach członkowskich UE problematykę sztandarów wojskowych. Unormowania objęte analizą co do zasady wskazują podmioty (np. jednostki wojskowe, szkoły wojskowe, inne instytucje wojskowe), którym może zostać nadany sztandar, oraz właściwy w tym zakresie organ i tryb nadania. Objęte przeglądem zagraniczne uregulowania nie zawierają postanowień dotyczących możliwości nadania sztandaru jednostkom w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowych. W dalszej części opracowania jako przykłady rozwiązań prawnych regulujących problematykę sztandarów wojskowych omówiono przepisy czeskie, niemieckie i rumuńskie.

W Czechach, zgodnie z ustawą o siłach zbrojnych², prezydent jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych nadaje sztandary bojowe jednostkom wojskowym oraz instytucjom wojskowym. W rozumieniu ustawy jednostka wojskowa stanowi samodzielną bojową lub szkoleniową część organizacyjną sił zbrojnych, natomiast instytucja wojskowa jest samodzielną strukturą organizacyjną służącą zaspokajaniu potrzeb sił zbrojnych i Ministerstwa Obrony. Ustawa wymienia zatem podmioty wyodrębnione według kryteriów organizacyjnych i funkcjonalnych, nie odnosząc się do kwestii określonego poziomu zdolności bojowej. Znaczenie sztandaru oraz szczegółowe zasady jego nadawania określa Podstawowy regulamin wojskowy³ (wewnętrzny regulamin wydany na podstawie decyzji prezydenta jako najwyższego zwierzchnika sił zbrojnych; określa zasady pełnienia czynnej służby wojskowej i jest wiążący przede wszystkim dla żołnierzy w czynnej służbie oraz organów właściwych w sprawach dyscyplinarnych). Zgodnie z postanowieniami tego aktu, sztandar bojowy jest symbolem honoru wojskowego i odwagi oraz przypomina żołnierzowi o obowiązku służenia ojczyźnie i jej obrony przed napaścią. Sztandar nadaje prezydent na wniosek ministra obrony lub szefa Kancelarii Wojskowej Prezydenta. Sztandar zachowuje się bez względu na zmianę nazwy jednostki lub jej numeru ewidencyjnego. Jednostki, którym nie nadano sztandaru bojowego, podczas uroczystych okazji używają flagi państwowej.

² *Zákon o ozbrojených silách České republiky*, tekst w j. czeskim: <https://e-sbirka.gov.cz/sb/1999/219/0000-00-00?zaloзка=text> [wszystkie źródła internetowe cytowane w niniejszej opinii zostały sprawdzone 2 IX 2026 r.].

³ *Základní vojenský řád*, tekst w j. czeskim: https://statnisluzba.mo.gov.cz/sites/statnisluzba/files/2024-11/priloha-c--1-1_25.pdf.

W Niemczech, zgodnie z zarządzeniem o ustanowieniu sztandarów wojskowych dla Bundeswehry⁴, sztandary ustanawia się dla batalionów i równorzędnych związków wojskowych jako zewnętrzny znak wspólnego wykonywania obowiązków w służbie narodowi i państwu. Zarządzenie reguluje przede wszystkim wygląd sztandaru i jego poszczególnych elementów (wymiar, materiał, drzewiec, wstęga, godło itd.). Zgodnie z informacją udostępnioną na stronie internetowej Bundeswehry⁵, sztandary są przekazywane batalionom, związkom wojskowym i wojskowym jednostkom organizacyjnym powyżej szczebla batalionu, a także szkołom sił zbrojnych. Ani zarządzenie, ani informacje opublikowane przez Bundeswehrę nie odnoszą się do momentu nadania sztandaru jednostce i nie odnoszą się do uzyskania określonego poziomu zdolności bojowej.

W Rumunii, zgodnie z ustawą o nadawaniu sztandaru bojowego⁶, sztandar nadaje się związkom wojskowym i jednostkom wojskowym w drodze dekretu prezydenta na wniosek ministra obrony narodowej, ministra spraw wewnętrznych lub dyrektora Służby Wywiadowczej. Ustawa nie odnosi się do jednostek w trakcie formowania ani kryterium uzyskania określonego poziomu zdolności bojowej.

V. Skutki prawne projektowanej ustawy

1.

W obecnym stanie prawnym sztandar jest znakiem jednostki wojskowej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 ust. 1 u.z.). Prawo posiadania sztandaru przysługuje jednostkom liniowym wszystkich rodzajów sił zbrojnych i szkołom wojskowym, przy czym jednostką liniową, w rozumieniu u.z., jest samodzielna jednostka organizacyjna zdolna do prowadzenia walki zbrojnej lub zabezpieczenia bojowego działań (art. 9 u.z.).

Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 9 u.z. prawo do posiadania sztandaru miałyby przysługiwać jednostkom wojskowym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczonym do prowadzenia walki zbrojnej lub zabezpieczenia bojowego działań oraz szkołom wojskowym⁷. Wnioskodawcy rezygnują tym samym z posługiwania się pojęciem posiadającym *de lege lata* definicję legalną na rzecz pojęcia niezdefiniowanego w projekcie ani jego uzasadnieniu. Jedynie z intencji Wnioskodawców można wywodzić, że pojęcie „jednostka wojskowa Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczona do prowadzenia walki zbrojnej lub zabezpieczenia bojowego działań” miałyby obejmować jednostki będące w trakcie formowania. Kwestia ta wymagałaby

⁴ *Anordnung über die Stiftung der Truppenfahnen für die Bundeswehr*, tekst w j. niemieckim: <https://www.gesetze-im-internet.de/bwfhanno/BJNR008170964.html>.

⁵ *Truppenfahne – Zeichen gemeinsamer Pflichterfüllung*, <https://www.bundeswehr.de/de/selbstverstaendnis/geschichte-bundeswehr/einsatzfuehrungskommando-der-bundeswehr/besondere-ehrung-fahnenbandverleihung-efk-5227272>.

⁶ *Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare*, tekst w j. rumuńskim: <https://lege5.ro/Gratuit/hazdimi/legea-nr-34-1995-privind-acordarea-drapelului-de-lupta-marilor-unitati-si-unitatilor-militare?pid=9617491&d=2026-04-25>.

⁷ Biorąc pod uwagę, że projekt nie wpływa na prawo przysługujące szkołom wojskowym, kwestia ta zostanie pominięta w dalszej analizie.

pogłębionej analizy legislacyjnej, której potrzebę można jedynie zasygnalizować. Należy bowiem zwrócić uwagę, że definicja legalna pojęcia „jednostka wojskowa” została zamieszczona w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o Obronie Ojczyzny⁸ (dalej: u.o.o.). Zgodnie z jej art. 2 pkt 12, przez jednostkę wojskową należy rozumieć jednostkę organizacyjną Sił Zbrojnych oraz komórkę organizacyjną, funkcjonujące na podstawie nadanego przez Ministra Obrony Narodowej etatu⁹, posługujące się pieczęcią urzędową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej i nazwą (numerem) jednostki wojskowej. Jednostką organizacyjną jest natomiast jednostka podległa Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowana, z wyłączeniem urzędu obsługującego Ministra Obrony Narodowej (art. 2 pkt 10 u.o.o.). *Prima facie* wydaje się, że jednostki w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowej mogą nie być objęte definicją „jednostki wojskowej”, co prowadziłoby do nieosiągnięcia celu zamierzonego przez Wnioskodawców.

Gdyby jednak uznać, że jednostki będące w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowych mieszczą się w zakresie przedmiotowym pojęcia „jednostka wojskowa”, mogą powstać dalsze zastrzeżenia. Wątpliwości na etapie stosowania prawa mogłyby pojawić się na kanwie pytania, czy i – jeśli tak – w jaki sposób przepisy odnoszące się do jednostek już sformowanych miałyby odnosić się do jednostek będących w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowych. W tym kontekście można zauważyć, że art. 3 u.z. zawiera delegacje do określenia przez Ministra Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, sposobu używania znaków Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 2 u.z., uwzględniając miejsce ich umieszczania, noszenia oraz sposób i okoliczności prezentowania podczas obchodów świąt narodowych i wojskowych. Jednym z wymienionych w przywołanych przepisach znaków jest sztandar jednostki wojskowej (art. 1 ust. 1 pkt 2 u.z.). Obecnie kwestię tę reguluje rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 maja 2009 r. w sprawie używania znaków Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰ (dalej: r.u.z.). W tym zakresie możliwa do wyobrażenia w praktyce jest sytuacja, w której jednostka będąca w trakcie formowania, dysponująca własnym sztandarem, na skutek różnych okoliczności nie zostanie ostatecznie sformowana bądź zostanie włączona do innej jednostki. Może wówczas pojawić się wątpliwość dotycząca właściwego dalszego postępowania ze sztandarem, obecnie obowiązujące przepisy odnoszą się bowiem jedynie do sztandaru jednostki już sformowanej. Zgodnie z § 11 ust. 1 r.u.z., dowódca jednostki wojskowej ulegającej rozformowaniu przekazuje sztandar jednostki wojskowej do Muzeum Wojska Polskiego wraz z aktami nadania i ufundowania sztandaru. Skoro jednak jednostka nie została sformowana, w praktyce może pojawić się wątpliwość, czy przytoczona norma mogłaby znaleźć zastosowanie *per analogiam*. Podobne zastrzeżenie może dotyczyć ewentualnego zastosowania § 11 ust. 1a r.u.z.,

⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 825.

⁹ Pod pojęciem tym należy rozumieć dokument określający cechy i charakterystykę jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanej lub komórki organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Obrony Narodowej, jej wewnętrzną strukturę organizacyjną, liczbę, rodzaje i rangę wszystkich stanowisk służbowych ujętych w tym dokumencie oraz liczbę i rodzaje uzbrojenia, sprzętu wojskowego, środków transportu i innego wyposażenia należnego jednostce (komórce) organizacyjnej (art. 2 pkt 8 u.o.o.).

¹⁰ Dz.U. z 2022 r. poz. 26.

pozwalającego na tymczasowe używanie sztandaru rozformowanej jednostki wojskowej oraz § 11 ust. 2 r.u.z., który odnosi się do przejęcia sztandaru rozformowanej jednostki wojskowej przez nowo sformowaną jednostkę, jeżeli przejmuje ona dziedzictwo tradycji rozformowanej jednostki. Wydaje się więc, że dla uniknięcia zasygnalizowanych powyżej wątpliwości, konsekwencją wejścia w życie projektu powinna być nowelizacja r.u.z.

Należy także zwrócić uwagę na brzmienie art. 8 ust. 3 u.z., zgodnie z którym w razie utraty sztandaru wskutek słabości ducha bojowego, jednostka ulega rozformowaniu. Mogłoby więc pojawić się pytanie, czy przepis ten, mający charakter niewątpliwie sankcyjny, odnosić się będzie także do jednostki jeszcze niesformowanej. Gdyby bowiem miał on odnosić się jedynie do jednostek już sformowanych, stawiałby je w gorszej sytuacji niż jednostki będące w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowej, co rodziłoby pytanie o zasadność takiej regulacji.

Wypada również zauważyć, że projekt nie przewiduje jednoznacznego określenia momentu, w którym jednostka będąca w trakcie formowania mogłaby otrzymać sztandar. Nie wiadomo zatem, czy wystarczające będzie formalne utworzenie jednostki, wyznaczenie dowódcy, rozpoczęcie kompletowania stanu osobowego, czy też osiągnięcie określonego poziomu ukompletowania i gotowości szkoleniowej. Brak takich kryteriów może prowadzić do zróżnicowanej praktyki stosowania przepisów i uznaniowości przy podejmowaniu decyzji o nadaniu sztandaru.

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej¹¹. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu¹².

2.

Opiniowany projekt nie dotyczy zagadnień unormowanych w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC).

VI. Skutki społeczne projektowanej ustawy

A. Podmioty, na które wpływa projekt

Projekt będzie wywierał wpływ na następujące podmioty:

1. jednostki wojskowe Sił Zbrojnych RP będące w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowej (liczba zmienna, zależna od procesu

¹¹ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Urszula Pasławska)*, opinia BEOS z 23 VII 2026 r., BEOS-WPEiM-1848/26.

¹² *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Urszula Pasławska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu*, opinia BEOS z 23 VII 2026 r., BEOS-WPEiM-1849/26.

- rozbudowy Sił Zbrojnych RP)¹³, w szczególności żołnierze i dowódcy tychże jednostek;
2. szkoły wojskowe, w szczególności 5 uczelni wojskowych podległych MON¹⁴ oraz 7 szkół podoficerskich – funkcjonujących i tworzonych¹⁵;
 3. fundatorów sztandarów, w tym Społeczne Komitety Fundatorów Sztandarów oraz inne podmioty uczestniczące w fundowaniu sztandarów – jednostki samorządu terytorialnego, organizacje kombatanckie, organizacje społeczne, przedsiębiorców oraz osoby fizyczne (liczebność trudna do oszacowania z uwagi na brak centralnego rejestru fundatorów i jednocześnie zależna od liczby nowo formowanych jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP);
 4. organizacje kombatanckie, stowarzyszenia kultywujące tradycje wojskowe, stowarzyszenia proobronne realizujące różne funkcje w procesie nadawania sztandaru (liczebność trudna do oszacowania z uwagi na brak centralnego rejestru takich podmiotów);
 5. społeczności lokalne na terenach, na których powstają nowe jednostki wojskowe (liczebność trudna do oszacowania ze względu na brak zagregowanych danych).

B. Wpływ na społeczeństwo

Projektowana regulacja będzie oddziaływać przede wszystkim na nowo formowane jednostki wojskowe Sił Zbrojnych RP, które uzyskają prawo do posiadania sztandaru już na etapie formowania i nabywania zdolności bojowej. Obecnie prawo to przysługuje dopiero po zakończeniu procesu formowania i osiągnięciu pełnej zdolności do prowadzenia walki zbrojnej lub zabezpieczenia bojowego działań. Projekt eliminuje tę przeszkodę, umożliwiając wykorzystanie sztandaru jako symbolu jednostki już w początkowym okresie jej funkcjonowania, co ma sprzyjać wzmacnianiu tożsamości organizacyjnej.

¹³ Projekt będzie miał zastosowanie przede wszystkim do nowo formowanych jednostek wojskowych, takich jak 1. Dywizja Piechoty Legionów wraz z tworzonymi w jej strukturze jednostkami, 16. Brygada Zmotoryzowana czy nowo utworzone brygady Wojsk Obrony Terytorialnej – Zob. *Nowa dywizja - 1. Dywizja Piechoty Legionów*, 14 I 2025, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/nowa-dywizja---1-dywizja-piechoty-legionow>; *Warunki służby i szkolenie tematami rozmów wicepremiera z żołnierzami 16. Brygady Zmotoryzowanej*, 26 II 2025, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/warunki-sluzby-i-szkolenie-tematami-rozmow-wicepremiera-z-zolnierzami-16-brygady-zmotoryzowanej>.

¹⁴ Akademia Sztuki Wojennej, Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, Akademia Wojsk Lądowych im. generała Tadeusza Kościuszki, Lotnicza Akademia Wojskowa – Zarządzenie nr 4/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 marca 2025 r. w sprawie ustalenia warunków i trybu rekrutacji na studia do uczelni wojskowych dla kandydatów do zawodowej służby wojskowej w roku akademickim 2025/2026, Dz. Urz. MON z 2025 r. poz. 31, https://bip.wat.edu.pl/bip/dokumenty/edukacja/zarzadzenie_nr_4_mon_z_6_marca_2025_w_sprawie_warunkow_i_trybu_rekrutacji_do_uczelni_w_roku_akadem_2025_2026.pdf.

¹⁵ Szkoła Podoficerska Wojsk Lądowych (Poznań), Szkoła Podoficerska Marynarki Wojennej (Ustka), Szkoła Podoficerska Sił Powietrznych (Dęblin), Szkoła Podoficerska Żandarmerii Wojskowej (Mińsk Mazowiecki), Szkoła Podoficerska SONDA (Zegrze), Szkoła Podoficerska Logistyki (Grupa), Szkoła Podoficerska Wojsk Specjalnych (Kraków) – Obwieszczenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 stycznia 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie szkół podoficerskich, Dz. U. z 2025 r. poz. 87, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20250000087/O/D20250087.pdf>.

Co należy szczególnie podkreślić, w wojsku sztandar pełni funkcję nie tylko znaku identyfikacyjnego, lecz także symbolu honoru, ciągłości tradycji oraz etosu służby. Możliwość wcześniejszego nadania sztandaru może pozytywnie wpływać na proces integracji żołnierzy z nowo tworzoną jednostką i wzmacniać więź z pełnioną służbą. Pośrednimi beneficjentami projektowanej regulacji będą również żołnierze odbywający szkolenie w nowo formowanych jednostkach wojskowych, w szczególności żołnierze Dobrowolnej Zasadniczej Służby Wojskowej¹⁶. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, szkolenie tej kategorii żołnierzy kończy się złożeniem przysięgi wojskowej na sztandar jednostki. Brak możliwości nadania sztandaru jednostkom w trakcie formowania ogranicza wykorzystanie tego ważnego symbolu podczas szkolenia i uroczystości wojskowych. Projektowana zmiana pozwoli na organizowanie przysięg i innych uroczystości z udziałem sztandaru własnej jednostki, co może sprzyjać kształtowaniu postaw patriotycznych i wzmacnianiu identyfikacji ze służbą wojskową.

Projekt może również wywołać pozytywne skutki społeczne w relacjach pomiędzy jednostkami wojskowymi a społecznościami lokalnymi. Nowo formowane jednostki coraz częściej uczestniczą w uroczystościach państwowych, patriotycznych i lokalnych organizowanych we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi oraz mieszkańcami. Wcześniejsze nadanie sztandaru umożliwi pełniejsze uczestnictwo tych jednostek w ceremoniale wojskowym oraz działaniach służących popularyzowaniu tradycji oręża polskiego i budowaniu społecznego prestiżu służby wojskowej.

Regulacja będzie oddziaływać również na szkoły wojskowe, które – tak jak dotychczas – będą miały prawo do posiadania sztandaru. Projekt nie zmienia ich statusu prawnego, lecz uspójnia przepisy dotyczące podmiotów uprawnionych do posiadania sztandaru. Pośredni wpływ proponowanych rozwiązań może dotyczyć także społecznych komitetów fundatorów sztandarów, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji kombatanckich oraz innych organizacji społecznych uczestniczących w fundowaniu sztandarów jednostek wojskowych. Wcześniejsze nadawanie sztandarów może sprzyjać większemu zaangażowaniu tych środowisk w działania na rzecz pielęgnowania tradycji wojskowych.

W obowiązującym stanie prawnym nadanie sztandaru jest związane z osiągnięciem przez jednostkę pełnej zdolności do realizacji jej podstawowych zadań. Projektowana zmiana przesuwą ten moment na wcześniejszy etap funkcjonowania jednostki. Choć rozwiązanie to odpowiada potrzebom organizacyjnym związanym z rozbudową Sił Zbrojnych RP, może prowadzić do zmiany dotychczasowego znaczenia sztandaru jako symbolu zwieńczenia procesu formowania i osiągnięcia pełnej gotowości bojowej danej jednostki. Kwestia ta ma przede wszystkim charakter symboliczny, jednak może być przedmiotem dyskusji w środowisku wojskowym oraz wśród organizacji uczestniczących w fundowaniu sztandarów.

¹⁶ Stan osobowy Dobrowolnej Zasadniczej Służby Wojskowej na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosił 16 143 osoby – *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2025, https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5515/2/25/1/rocznik_statystyczny_r_p_2025_2.pdf, s. 139.

C. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych przesłano 2 ankiety i przedstawiono 1 komentarz, w którym stwierdzono, że projektowana zmiana dostosowuje zasady nadawania sztandarów do procesu tworzenia nowych jednostek Sił Zbrojnych, umożliwiając ich uzyskanie już na wcześniejszym etapie formowania. Zdaniem komentującego rozwiązanie to może sprzyjać budowaniu tożsamości i tradycji nowo tworzonych jednostek.

VII. Skutki gospodarcze projektowanej ustawy

W DSR Wnioskodawcy wskazali, że projektowana ustawa nie spowoduje skutków gospodarczych. Biorąc pod uwagę jej zakres przedmiotowy, należy zgodzić się z tą oceną. Proponowana ustawa nie będzie mieć wpływu na gospodarkę w skali makro, w tym dynamikę PKB, na rynek pracy, czy na stopę inflacji. Projekt nie powoduje również zwiększenia wydatków przedsiębiorstw.

W konsultacjach społecznych nie wpłynęły komentarze do projektu, które zawierałyby informacje odnoszące się do skutków gospodarczych.

VIII. Skutki projektowanej ustawy dla sektora finansów publicznych

Wnioskodawcy w uzasadnieniu i DSR wskazują, iż wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie się wiązało z dodatkowymi kosztami dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wynika to z tego, że sztandary jednostek wojskowych, zgodnie z art. 11 obowiązującej ustawy, mogą być ufundowane, a w akcie nadania sztandaru wymienia się fundatora.

Tym niemniej można zauważyć, że w przypadku braku fundatorów wydatki związane z finansowaniem nowych sztandarów dla jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP przeznaczonych do prowadzenia walki zbrojnej lub zabezpieczenia bojowego działań oraz szkół wojskowych będą musiały być pokryte z budżetu państwa w ramach bieżących wydatków części 29 – Obrona narodowa. Jednakże skala tych kosztów będzie znikoma biorąc pod uwagę to, iż (I) ustawa stanowi o prawie do posiadania sztandaru, a nie o obowiązku jego posiadania, (II) koszty zakupu sztandaru wojskowego nie są z punktu widzenia budżetu państwa wysokie (kilka tysięcy złotych) natomiast liczba tworzonych nowych jednostek, które mogłyby mieć nowe sztandary, nie powinna być znacząca w skali kraju¹⁷.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wskazano istotnych informacji dotyczących skutków finansowych projektowanych przepisów dla sektora finansów publicznych.

¹⁷ Brak jest szczegółowych danych w tym zakresie. Może być to kilkadziesiąt oddziałów i pododdziałów w/ ramach tworzonych nowych związków taktycznych.

IX. Inne skutki projektowanej ustawy

Nie zidentyfikowano innych skutków wejścia w życie projektowanej ustawy.

X. Zmiana obciążeń administracyjnych

Jak wskazano w pkt. V opinii, dla usunięcia ewentualnych wątpliwości na etapie stosowania prawa konieczna mogłaby się okazać nowelizacja r.u.z. Stanowiłoby to jednorazowe obciążenie Ministra Obrony Narodowej. Kwestie związane z przekazywaniem do Muzeum Wojska Polskiego sztandarów jednostek ostatecznie niesformowanych mogłyby stanowić kolejne obciążenie Ministra Obrony Narodowej. Zmianie mogłoby ulec obciążenie Prezydenta RP, który nadaje (art. 10 ust. 1 u.z.) oraz wręcza sztandar wraz z aktem nadania jednostkom wojskowym (art. 10 ust. 2 u.z.).

Projektowana regulacja może powodować niewielkie dodatkowe obciążenia administracyjne po stronie właściwych organów wojskowych, związane z wcześniejszym przygotowywaniem i procedowaniem wniosków o nadanie sztandarów nowo formowanym jednostkom wojskowym. W szczególności konieczne może być ustalenie, czy dana jednostka spełnia przesłanki do uzyskania prawa do posiadania sztandaru, a następnie przeprowadzenie czynności organizacyjnych związanych z jego fundowaniem, wykonaniem, nadaniem i ewidencjonowaniem.

Zwiększenie liczby jednostek uprawnionych do posiadania sztandaru może również oznaczać większą liczbę spraw wymagających obsługi przez właściwe komórki organizacyjne resortu obrony narodowej.

Dodatkowe czynności mogą wystąpić również w przypadku zmian organizacyjnych dotyczących jednostki, której sztandar został nadany przed zakończeniem procesu formowania. W sytuacji przekształcenia, zmiany podporządkowania, włączenia jednostki do innej struktury lub jej ostatecznego rozformowania może powstać konieczność ustalenia dalszego sposobu postępowania ze sztandarem oraz odpowiedniego udokumentowania tych zmian. Skala tych obciążeń będzie jednak zależała od liczby jednostek, którym sztandary zostaną nadane na wcześniejszym etapie, oraz od liczby i rodzaju późniejszych zmian organizacyjnych.

Proponowana zmiana przepisów ustawy nie wpływa natomiast na poziom obciążeń administracyjnych dla podmiotów gospodarczych ani dla sektora finansów publicznych.

XI. Konkluzje

1. Skutki prawne: Projekt posługuje się terminologią, która nie odpowiada u.o.o., można więc mieć wątpliwości, czy skutek oczekiwany przez Wnioskodawców zostanie osiągnięty. Ponadto projekt budzi wątpliwości w zakresie możliwości stosowania *per analogiam* obowiązujących obecnie przepisów, np. dotyczących postępowania ze sztandarem jednostki rozformowanej.

Projekt nie dotyczy zagadnień unormowanych w EKPC.

2. Skutki społeczne: Projektowana regulacja może pozytywnie wpłynąć na funkcjonowanie nowo formowanych jednostek wojskowych, umożliwiając im wcześniejsze korzystanie ze sztandaru, co może sprzyjać budowaniu tożsamości jednostki, integracji żołnierzy oraz kultywowaniu tradycji wojskowych.

3. Skutki gospodarcze: Projektowana ustawa nie wywołuje skutków w sferze gospodarczej.

4. Skutki finansowe: Projekt nie powinien rodzić skutków dla jednostek samorządu terytorialnego oraz dla budżetu państwa. Ewentualne zaś minimalne wydatki związane z zakupem sztandaru w przypadku braku fundatora mogą zostać pokryte w ramach wydatków bieżących części 29.

5. Rozwiązania zagraniczne: Co do zasady, uregulowania zagraniczne określają krąg podmiotów (jednostki wojskowe, szkoły wojskowe, inne instytucje wojskowe), którym może zostać nadany sztandar, a także tryb nadania i właściwy w tym zakresie organ. Objęte analizą zagraniczne uregulowania nie odnoszą się w żaden sposób do możliwości nadania lub braku możliwości nadania sztandaru wojskowego jednostkom w trakcie formowania i nabywania zdolności bojowych.

Autorzy:

Konrad Kuszel, ekspert ds. legislacji (pkt I-III)

Łukasz Żołądek, specjalista ds. komparatystycznych (pkt IV, XI.5)

Filip Pańczyk, ekspert ds. legislacji (pkt V.1, X, XI.1.1)

prof. dr hab. Cezary Mik, ekspert ds. legislacji (pkt V.2, XI.1.2)

dr Marta Karkowska, specjalistka ds. społecznych (pkt. VI, X, XI.2)

dr Piotr Russel, specjalista ds. systemu gospodarczego (pkt. VII, X, XI.3)

dr Zofia Szpringer, specjalistka ds. finansów publicznych (pkt. VIII, X, XI.4)

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/